

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Praha

Inspekční zpráva

Mateřská škola Praha 4 - Spořilov, Trenčínská 2770

Trenčínská 2770, 141 00 Praha 4

Identifikátor zařízení: 600 036 774

Zřizovatel: Městská část Praha 4, Tábořská 350

Školský úřad v Praze 4, Na Strži 35

Termín konání orientační inspekce: 8. a 9. listopadu 1999

Čj.	015 112/99-1029
Signatura	oa4at102

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

Plánování a příprava vzdělávací činnosti

Programovým materiálem školy je Program výchovné práce z roku 1984 a k němu zpracované časově tématické plány. Kromě toho používají učitelky některé metodické materiály vydavatelství Portál (Šimon apod.). Plánování zahrnuje všechny vzdělávací oblasti, jsou rovnoměrně zařazovány, avšak bez logické návaznosti a integrující promyšlenosti. Činnosti jsou převážně zaměřeny na racionální složky poznávání, přičemž je preferována příprava dětí do základní školy. Návaznost na úkoly ročního plánu je málo patrná. Didaktické zásady jsou v plánech respektovány. Prvky současných trendů předškolní výchovy byly inspekční činností v plánování shledány ojediněle.

Obě učitelky bez pedagogické a odborné způsobilosti se na práci písemně připravují.

Úroveň plánování a přípravy vzdělávací činnosti je dobrá.

Podmínky vzdělávací činnosti

V trojtřídní mateřské škole pracuje celkem pět učitelek včetně ředitelky školy. Dvě z nich nejsou pedagogicky a odborně způsobilé. Vzhledem k nízkému počtu dětí má jedna nekvalifikovaná učitelka a učitelka důchodkyně snížený pracovní úvazek. Také provozní pracovnice, jak školnice, tak uklízečka mají zkrácený úvazek a přicházejí do mateřské školy až v odpoledních hodinách. Tyto okolnosti vytvářejí spíše nepříznivé personální podmínky, kdy možnost souběžného působení učitelek i pomoc provozního personálu je minimální. Služby učitelek byly s ředitelkou při inspekční činnosti diskutovány za účelem efektivnějšího využití učitelek s pedagogickou a odbornou způsobilostí.

Prostorové podmínky školy jsou dobré. U každé třídy je nově zrekonstruované sociální zařízení. Menší místnosti šaten odpovídají nižším počtům dětí. Materiálně technické vybavení školy je na velmi dobré úrovni, je zde patrná angažovanost a schopnost ředitelky školy promyšleně vytvářet pro děti estetické prostředí. Nábytek a zařízení jsou postupně obměňovány za nové, moderní hrové koutky pozitivně ovlivňují činnosti dětí. Nedostatkem je pouze nevyužití dětských prací pro dekorativní účely místností. Vybavení hračkami a didaktickými pomůckami je dostatečné, dětská i učitelská knihovna odpovídá současným požadavkům. V místnosti původní čtvrté třídy byla vybudována tělocvična a místo ke společným aktivitám.

Z hlediska psychohygieny umožňuje prostorové uspořádání dostatečné spontánní aktivity dětí. V denním režimu je však na řízené činnosti kladen větší důraz. Nevhodné je dopolední zařazování angličtiny, na kterou bezprostředně navazuje další řízená činnost a navíc se tím omezuje pobyt dětí venku. Pitný režim je zaveden od dopolední svačiny, děti nejsou k pití dostatečně podněcovány. Pro respektování individuální potřeby spánku dosud nejsou vytvořeny vhodné podmínky.

Školní zahrada je rozlehlá, dobře udržovaná i vybavená a poskytuje ideální podmínky pro pobyt dětí.

Personální podmínky jsou ještě vyhovující, materiálně technické podmínky velmi dobré. Úroveň psychohygienických podmínek je průměrná.

Organizace, formy a metody vzdělávací činnosti

Formy a metody, které učitelky používají ve vzdělávací práci odpovídají jejich schopnostem i praktickým zkušenostem. Většinou je uskutečňována forma práce s celou skupinou. Činnost organizovaná v menších skupinách je realizována pouze při plnění úkolů výtvarné a pracovní výchovy a při hrách. Při těchto činnostech je praktikována i individuální péče, která je v některých třídách vzhledem k problémovým dětem písemně plánována. V I. třídě je pedagogická činnost více zaměřená na jednotlivé děti, důsledně je sledován a uskutečňován adaptační proces i za přítomnosti rodičů. Formy a metody jsou přizpůsobeny nejmladší věkové skupině, děti nejsou do činností nuceny, mohou volit i jinou činnost. Ve třídách starších dětí je systém vzdělávání podřízen cílům a úkolům zaměření školy, zejména přípravě na vstup do ZŠ. Učitelky sledují kázeň dětí, pracují zpravidla s celou skupinou, úloha učitelek je spíše dominantní. Vzdělávací činnost je zaměřena více na výsledek než na prožití dané aktivity. Oblast návyků hygienických i sebeobslužných je plánována a důsledně sledována ve všech třídách. Při stolování se děti částečně podílejí na přípravě i úklidu nádobí. Stolování má estetickou i společenskou úroveň, kázeň není nekompromisně vyžadována.

Většina používaných forem a metod vychází z tradičních vzdělávacích postupů, s dominantní úlohou učitelky. Účelnost a vhodnost organizace je na dobré úrovni.

Motivace a hodnocení

Rozsah i použití motivačních prvků je ve třídách různé. Nejvíce a neúčinněji je motivace využívána u nejmladší věkové skupiny. Učitelka úspěšně děti motivuje při všech činnostech (hra, cvičení, řízená činnost) a daří se jí touto formou děti podchytit a vzbudit v nich zájem o činnost, která je uspokojuje a vede k plánovaným výsledkům. Ve třídě střední věkové skupiny je nedostatek motivace příčinou malého zájmu i nesoustředění dětí při jinak zajímavě volených smyslových činnostech (učitelka bez pedagogické i odborné způsobilosti). Děti nejstarší věkové skupiny jsou většinou motivovány s ohledem na již předpokládanou snahu o úspěšnost v plnění úkolu. V této třídě učitelka často prověřuje získané znalosti formou samostatné práce na didaktických pracovních listech. Většina učitelek děti při vzdělávací činnosti podporuje a pozitivně hodnotí. K vytváření sebehodnotících postojů i hodnocení ostatních nejsou děti systematicky vedeny.

Účinnost motivace i závažnost způsobu hodnocení není ve všech třídách zcela doceněna. Úroveň využití těchto činitelů je průměrná.

Interakce a komunikace

Mezi učitelkami a dětmi je vytvořeno přirozené komunikační prostředí, ve všech třídách je atmosféra příznivá. Nejmladší děti mohou komunikovat spontánně i při řízených činnostech, učitelka na jejich podněty okamžitě reaguje a snaží se jejich přání vyhovět. Učitelka individuálně komunikuje s několika dětmi cizí národnosti, které dosud nemluví česky a snaží se s nimi navazovat kontakt v jejich rodné řeči i za pomoci chlapce v civilní vojenské službě. Důvěra a podpora spontaneity dětí vede k vytváření pozitivního komunikačního prostředí. U starších dětí jsou určena jasná pravidla pro chování a jednání při spontánních činnostech a při činnostech řízených. V této oblasti je více vyžadována kázeň, u nejstarších dětí i požadavek hlásit se o slovo. Tento způsob je podporován právě dominantním a manipulativním vedením učitelek. Verbální projev dětí je sledován již od nejmladší věkové skupiny, jedna z učitelek provádí logopedickou depistáž. Rodičům dětí s řečovými vadami je potom doporučována odborná logopedická či foniatrická péče. V každé třídě je několik dětí s nesprávnou výslovností. Spolupráce s klinickým logopedem je dobrá, úspěšnost nápravy je závislá na

postoji rodičů (pravidelnost návštěv, procvičování). Tradiční vzdělávací metody neposkytují dostatek prostoru pro volné vyjadřování dětí, ale rozvoj mluvního projevu je dostatečně podporován při spontánních aktivitách.

Komunikační prostředí je příznivé pro vývoj pozitivních vztahů mezi dospělými a dětmi i dětmi navzájem. Úroveň interakce a komunikace je dobrá.

Spontánní činnosti

Hra dítěte jako dominantní činnost je dostatečně podporována a rozvíjena. Většina dětí přichází do mateřské školy později, takže ranní hra není zcela plnohodnotná. Větší prostor je hře věnován po skončení svačiny či po skončení řízených činností. V této době mají hry bohatší náplň, děti vytvářejí přirozené kamarádské skupiny a spontánně hru rozvíjejí. Ve všech třídách děti volí hračky dle vlastního zájmu, některé konstruktivní stavby mohou zůstat zachovány a postupně dokončovány. Výběr mezi spontánními a řízenými činnostmi není dětem nabízen, u nejmladších dětí je však tolerován. Pohybový rozvoj je zajišťován prakticky v průběhu celého dne, maximální možnost je poskytována při pobytu venku.

Spontánní činnosti mají dobrou úroveň.

Řízené činnosti

Rovnoměrnost zastoupení vzdělávacích činností je učitelkami sledována. V přehledech výchovné práce však na sebe jednotlivé vzdělávací oblasti tématicky nenavazují, což je důsledkem absence systematického plánování. Organizace činností vytváří prostor pro zapojení všech dětí, aktivní spoluúčast není vždy zajištěna. Individuální tempo je při práci respektováno s tím, že nedokončené výtvarné či pracovní objekty může dítě dokončit odpoledne či druhý den. Některé činnosti jsou časově omezené vzhledem k mimoškolním aktivitám (Aj, plavání). Integrované dítě se speciálními potřebami i děti cizích státních příslušníků mají i přes určité specifické bariéry možnost zapojení do všech činností (zvýšená individuální péče při zajišťování bezpečnosti dětí při pohybových aktivitách, hledání možností komunikace a vhodných výrazových prostředků verbálních i nonverbálních). Většina řízených činností má didaktický charakter, smyslové a prožitkové činnosti jsou zařazovány méně často.

Řízené činnosti jsou uskutečňovány na průměrné úrovni.

Hodnocení kvality vzdělávací činnosti

Vzdělávací proces je ovlivněn zejména personálními podmínkami, které nevytvářejí teoretický ani praktický základ pro inovaci vzdělávacích programů i vzdělávacích aktivit v předškolním zařízení. Vzdělávací činnosti mají převážně didaktický charakter s nízkou aktivní spoluúčastí dětí, není doceněna motivace a hodnocení. Úroveň vzdělávání je průměrná.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepcí školy je uváděno zaměření na rozvoj řeči, poznávacích a fyzických schopností dětí a estetická výchova. Roční plán pak stanoví tyto hlavní úkoly:

- vytváření příznivých podmínek pro pobyt dětí

- uplatňování netradičních forem práce
- zodpovědné působení učitelek při dodržování obecně platných zásad.

Analýza dosavadní práce není zpracována, ředitelka školy vychází ze stručného hodnocení ve výroční zprávě. Stanovené cíle jsou málo konkrétní, nejsou určeny prostředky realizace, termíny plnění ani zodpovědnost. Vzájemné propojení koncepce, ročního plánu a plánů výchovně vzdělávací práce je málo patrné.

Součástí ročního plánu je plán kontrolní činnosti, který vychází z koncepčních cílů a je reálný.

Cíle ročního plánu jsou stanoveny v obecné rovině, jeho zpracování je méně funkční. Úroveň plánování je průměrná.

Organizování

Ředitelka školy stanoví organizační strukturu na základě daných personálních podmínek, které nejsou ideální. V metodické oblasti deleguje částečně úkoly řídicí činnosti na svou zástupkyni. Kompetence ostatních pracovníků jsou jasně vymezeny.

Pro rodiče je zpracován řád školy, který je stručně seznamuje s jejich povinnostmi. Možnost adaptace dětí s rodiči zde není uvedena. Škola pořádá ve školním roce dvě schůzky s rodiči, kromě toho mají příležitost získat informace o dětech při denním kontaktu s učitelkami a při příležitostných společných akcích. Při zápise obdrží rodiče informační letáky, které je podrobně zpravují o životě školy. Ředitelka také nabízí během celého dne rodičům poradenskou službu, rodiče ji však pro řešení pedagogických problémů nevyužívají. Při škole není registrována rodičovská iniciativa, přesto ředitelka školy hodnotí vzájemnou spolupráci pozitivně.

Spolupráce s pedagogicko psychologickou poradnou je funkční, psychologka navštěvuje školu na požádání. V letošním roce budou třídní schůzky obohaceny přednáškou psychologky, zaměřenou na školní zralost.

Vnitřní informační systém je zabezpečován osobním stykem ředitelky se zaměstnanci a informacemi na třech plánovaných pedagogických a provozních poradách. V případě potřeby svolává ředitelky schůzky operativně.

Škola nabízí dětem možnosti zájmových aktivit ve formě kroužku angličtiny a plavání. Z hospitační činnosti při seznamování dětí s angličtinou je možné usuzovat na spíše nižší úroveň výuky.

Při organizování vychází ředitelka z dobré znalosti a stability personálu. Uspořádání předškolního zařízení i informačních systémů je funkční a dosahuje mírně nadprůměrné úrovně.

Vedení a motivování pracovníků

Styl řízení ředitelky školy je demokratický. Pro motivaci zaměstnanců užívá ředitelka školy převážně pozitivního hodnocení, s poněkud nižšími nároky na jejich práci. Ředitelka školy si dobře uvědomuje potřebu dalšího vzdělávání, téměř všechny učitelky se účastní vzdělávacích akcí pedagogického centra. Přenos nových poznatků však není ve výchovně vzdělávací práci dostatečně patrný. Také vedení dvou odborně a pedagogicky nezpůsobilých učitelek neprokazuje žádoucí úroveň. Za zápisů pedagogických porad vyplývá, že řešení pedagogických problémů je věnována menší pozornost, zaměřená především na školní připravenost.

Vedení a motivování pracovníků má průměrnou úroveň.

Kontrolní mechanismy

Ředitelka školy průběžně využívá vlastního systému kontroly vůči celé organizační struktuře. Vzdělávací proces je kontrolován podle plánu řídicí činnosti. Od počátku školního roku realizovala ředitelka školy svou hospitační činnost u většiny učitelek, převážně s pochvalnými závěry. Rozborová činnost ředitelky nezohledňuje požadavky současných trendů předškolní výchovy a její kvalita není dostatečná.

Systém kontroly práce provozních pracovníků je funkční. Ředitelka pružně reaguje na aktuální problémy a umí je řešit.

Rozsah a účinnost kontroly vzdělávacího procesu je méně účinný. Systém kontroly provozu je vzhledem k dobrým organizačním schopnostem ředitelky efektivní. Celková úroveň kontrolních mechanismů je průměrná.

Hodnocení kvality řízení

Řízení je v oblasti organizace provozu promyšlené a funkční: Ředitelka školy věnuje náležitou pozornost hospodaření, kde dosahuje svým manažerskými schopnostmi efektivních výsledků. Vybavení školy i zahrady se podstatně zkvalitnilo a dosahuje vysoké estetické úrovně.

V pedagogické oblasti je v řízení patrná snaha o prezentaci školy na veřejnosti a spolupráci s rodiči. Nedostatky se projevují v metodickém vedení učitelek a potřebné náročnosti při jejich hodnocení a kontrole. Celková kvalita řízení je dobrá.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Ve trojtřídní mateřské škole je v letošním roce zapsáno celkem 57 dětí. V jedné třídě je snížen vzhledem k integraci dítěte se zdravotním postižením počet dětí na 15. Výjimka z počtu stanoveného vyhláškou č. 35/1992 Sb., o mateřských školách, je schválena. Věkové složení tříd je homogenní. Do mateřské školy docházejí dvě děti s odkladem školní docházky a sedm dětí cizí národnosti (národů bývalé Jugoslávie a bývalého Sovětského svazu). Adaptace těchto dětí není dosud ukončena, mají jazykové potíže a vyžadují mimořádnou pozornost učitelek.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- zřizovací listina školy z 1. ledna 1995
- zařazení do sítě škol ze dne 25. března 1999 čj. 719/99
- roční plán školy
- evidenční listy dětí
- docházky dětí
- přehledy výchovné práce
- hospitační záznamy

- zápisy z pedagogických porad
- záznamy o dětech
- rozhodnutí o odkladech povinné školní docházky
- řád školy
- výroční zpráva

ZÁVĚR

Pozitiva

- logopedická prevence
- individuální péče integrovanému dítěti a dětem cizích národností
- vybavení školy a zahrady, estetika prostředí
- organizační schopnosti ředitelky školy
- příznivá atmosféra tříd

Negativa

- nižší úroveň plánování
- nevyhovující personální podmínky
- nedostatek aktivizačních metod práce
- neefektivní kontrolní činnost
- nedostatečné vedení pedagogicky a odborně nezpůsobilých učitelů

Celková úroveň mateřské školy je dobrá.

Efektivita hospodaření školy je velmi dobrá, ředitelka školy využívá veškeré přidělené finanční prostředky účelně a hospodárně.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Jindra Černá	J. Černá v. r.
Člen týmu	Mgr. Stanislava Vandová	St. Vandová v.r.

V Praze dne 15. listopadu 1999

Přílohy: 0

Datum a podpis ředitelky předškolního zařízení stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 17. 11. 1999

Razítko

Mgr. Zuzana Cerhová

.Z. Cerhová v. r.
Podpis ředitelky

Předmětem dílčí inspekce bylo zhodnocení činnosti předškolního zařízení dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka předškolního zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	1999-12-1	015 132/99-1029
Zřizovatel	1999-12-1	015 133/99-1029

Připomínky ředitelky předškolního zařízení

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
1999-11-22	1363/99	přiložen